

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1509/16-U

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Terezín, okres Litoměřice
Sídlo	Na Krétě 354, 411 55 Terezín
E-mail právnické osoby	reditel@zsterezin.cz
IČ	46 768 491
Identifikátor	600 081 494
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Bažantová
Zřizovatel	Město Terezín
Místo inspekční činnosti	Na Krétě 354, 411 55 Terezín
Termín inspekční činnosti	22. 11. 2016 – 25. 11. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/20014 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném v kontrolovaném období. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Získávání informací o vzdělávání žáků v oblasti společného vzdělávání, efektivity primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování, kvality komunikace mezi školou, rodiči a veřejností a v oblasti participace žáků na fungování a rozvoji školy.

Charakteristika

Základní škola Terežín, okres Litoměřice (dále „škola“) vykonává v souladu s údaji uvedenými v rejstříku škol a školských zařízení činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Škola ke dni 30. 9. 2016 vykazala 320 žáků v 17 třídách a 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kapacita školy je využita z 53 %. Zájmové vzdělávání zabezpečuje školní družina pro 117 účastníků ve čtyřech odděleních. Většina žáků do školy dojíždí z okolních obcí. Díky bezbariérovému přístupu škola umožňuje vzdělávání žáků s tělesnými handicapami.

Další informace o škole jsou k dispozici na webových stránkách www.zsterezin.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry ředitelky školy korespondují s cíli vzdělávání stanovenými ve školních vzdělávacích programech. Organizační struktura vyhovuje potřebám školy. Základem bezproblémového fungování školy jsou jasná a srozumitelná pravidla a jednoznačně vymezené kompetence pro jednotlivé pracovní pozice. Dílčí pravomoci i povinnosti ředitelka účelně delegovala na zástupkyni a další pracovníky. Žáci se mohou spolupodílet na fungování a dalším rozvoji školy prostřednictvím žákovské samosprávy.

Formálně velmi dobře nastavený systém řízení však není funkční v oblasti pedagogických procesů, což se odráží v přetrvávajících zásadních nedostacích v průběhu vzdělávání (absence individuálního přístupu k žákům a rozvoje žákovské sebereflexe, nedostatečná diferenciací, nekázeň a nezájem žáků o vzdělávání), které Česká školní inspekce zjistila již při předchozí inspekční činnosti v roce 2010. Přijímání opatření pro zlepšení kvality vzdělávání, zejména v oblasti používaných výchovně-vzdělávacích strategií, není patrné z průběhu výuky ani z předložené dokumentace (hospitační záznamy, záznamy z jednání pedagogické rady a předmětových sekcí). Vedení školy podporuje vzdělávání učitelů v předmětových a oborových didaktikách, výměnu zkušeností mezi pedagogy, vzájemné hospitace, avšak tyto aktivity se většinou do výuky efektivně nepromítají. Profesionálnímu růstu pedagogů napomáhají vzdělávací akce zaměřené na společné vzdělávání, rozšiřování právního vědomí (právo ve škole), prevenci rizikového chování, řešení výchovných problémů ve třídě, agresi a agresivitu, metody rozvoje sociálních dovedností aj.

Škola pavilonového typu se nachází v okrajové části města. K podpoře jazykových dovedností slouží učebna cizích jazyků. Činnosti učení v rámci přírodovědné gramotnosti mohou žáci rozvíjet v učebně fyziky, biologie-chemie a laboratoři. Praktické činnosti škola realizuje ve školní dílně a cvičné kuchyňce. V areálu školy je velké víceúčelové hřiště s atletickým oválem, hřiště pro školní družinu a rozsáhlé travnaté i zpevněné plochy umožňující žákům dostatečný pohyb. Venkovní prostory jsou celoročně využívány školní družinou, a také o přestávkách pro relaxaci žáků. Materiálně-technické vybavení školy přispívá k úspěšné realizaci vzdělávacích programů.

Bezpečné prostředí pro žáky v základní škole bylo v době inspekční činnosti zajištěno. Ředitelka školy přijímá opatření k minimalizaci rizik v oblasti bezpečnosti, vstup do školy personálně zabezpečila proti vniknutí a pohybu cizích osob. Žáci jsou poučováni o ochraně zdraví a zásadách bezpečného chování při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech. Dohled nad nimi je zajištěn, přestože nestandardní architektonické řešení objektu způsobuje jeho vyšší personální a organizační náročnost.

Dlouhodobě významná je spolupráce s Památníkem Terezín, který pro žáky organizuje vzdělávací programy. Pro sociální a osobnostní rozvoj žáků je přínosná spolupráce se zdravotnickými a sociálními institucemi (Domov se zvláštním režimem v Terezíně, Léčebna dlouhodobě nemocných, Domov seniorů Kréta), pro které žáci školy pořádají kulturní vystoupení a zkouší si dobrovolnickou činnost. Tradiční jsou vzájemná setkávání s mentálně postiženými z Domova Na Pustaji v Křešicích, kde kromě kulturního setkávání dochází i ke společnému vzdělávání a posilování sociálních kompetencí žáků.

Školou nastavené preventivní systémy byly ve sledovaném období účinné, dařilo se eliminovat prvotní příznaky rizikového chování. Jednoznačně stanovená pravidla postupu v případě rizikového chování žáků jsou uplatňována bezprostředně po identifikaci problémů. Zpracovaný Minimální preventivní program obsahuje aktivity zaměřené především na specifickou primární prevenci v oblasti posilování příznivých vztahů ve třídách („Spokojená třída“), prevenci kouření („Normální je nekouřit“), zneužívání nelegálních návykových látek („Unplugged“), zásady zdravého životního stylu („Hravě žij zdravě“) a další.

Školní stravování žáků zajišťuje školní jídelna, která nabízí výběr ze dvou hlavních jídel. Přípravuje pro žáky školy v rámci doplňkové činnosti dopolední svačiny a pitný režim zajišťuje i během dne. Ve školní jídelně byl zřízen zeleninový bar, kde si strávníci mohou vybrat dle chuti zeleninový salát včetně zálivky, což přispívá ke zdravým stravovacím návykům žáků. Na podporu žáků, kterým rodiče s ohledem na jejich finanční situaci nemohou zakoupit obědy, získala škola finanční dar od neziskové společnosti z projektu „Obědy pro děti“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání dětí do prvních tříd ZŠ pro školní rok 2016/2017 byly respektovány principy rovného přístupu ke vzdělávání. Bylo zapsáno 21 dětí, žádost o odklad povinné školní docházky byla pouze jedna, přijaty byly všechny přihlášené děti. Do prvních ročníků ve školním roce 2016/2017 nastoupilo 32 žáků.

Škola se zaměřuje na posílení výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií, integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na spolupráci s hendikepovanými a postiženými a na pomoc potřebným. Disponibilní hodiny škola využila zejména k navýšení hlavních předmětů kurikula, na druhém stupni také k navýšení časové dotace ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Individuální profilace žáků 2. stupně je umožněna výběrem volitelných předmětů od sedmého ročníku (literárně dramatická výchova, konverzace v anglickém jazyce, počítačová grafika, sportovní výchova a sborový zpěv). Anglický jazyk je vyučován od třetího ročníku, v prvním a druhém ročníku se žáci seznamují se základy anglického jazyka napříč předměty. Druhý cizí jazyk si volí od 6. ročníku a vybírat si mohou jazyk ruský, německý, španělský nebo francouzský. Ke smysluplnému trávení volného času a rozvoji nadání přispívají zájmové kroužky a pestrá nabídka mimoškolních aktivit.

Zapojením do projektů spolufinancovaných z fondů EU škola získala prostředky na realizaci rozvoje jazykového vzdělávání žáků i učitelů a na rozvoj technických dovedností žáků druhého stupně. Pro žáky byl uspořádán jazykově poznávací zájezd do Velké Británie a pro učitele zahraniční jazykový kurz ve Španělsku a blended-learningové kurzy anglického a francouzského jazyka.

Sledovaná výuka na 1. stupni probíhala v přátelské pracovní atmosféře, nastavená pravidla vzájemné komunikace byla většinou respektována. Učitelé zpravidla dobře stanovovali téma hodiny, méně pracovali s konkrétními vědomostními, dovednostními a postojeovými cíli vzdělávání. Pedagogové kladli na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky a snažili se vycházet z jejich dosavadních znalostí a zkušeností. Motivace k učení byla dostačující, ale využití souvislosti obsahu výuky s reálnými situacemi každodenního života bylo minimální. Žáci s učiteli spolupracovali, plnili stanovené úkoly, chyběla však jejich větší samostatnost v procesu učení. Někteří pedagogové dostatečně nerozvíjeli u žáků kritické a problémové myšlení. Možnost osobnostního a vědomostního rozvoje každého žáka formou individuálního přístupu a diferenciací výuky podle schopností nebyla zaznamenána vůbec. Výuka probíhala převážně frontálním způsobem, v některých hodinách doplněným samostatnou prací, okrajově byla zaznamenána skupinová či párová práce. Důraz byl dáván na procvičení a upevnění učiva, vhodně byly zařazovány mezipředmětové vztahy. Hodnocení mělo nejčastěji charakter pochvaly a povzbuzení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků se vyskytovalo sporadicky. V závěru vyučovacích hodin často chyběla zpětná vazba pro učitele i žáky o míře naplnění vzdělávacích cílů. Kvalitu některých sledovaných hodin snižovala nekázeň žáků. Výbornou úroveň měla výuka cizích jazyků ve třetím ročníku, která byla velmi dobře organizována, vedena v cizím jazyce za maximální účasti všech žáků. Účinnost výuky zvyšovalo účelné využití názorných pomůcek a především erudovanost učitele, který průběžně všechny žáky motivoval pochvalou a podporoval jejich výkony. Jeho vstřícný přístup a nadšení se odrazilo v ochotě žáků komunikovat v cizím jazyce a vzájemně spolupracovat.

Na 2. stupni převládala frontální forma výuky vedená metodou rozhovoru řízeného učitelem, jehož dominantní postavení omezovalo samostatnost žáků v procesu učení. Žáci dostávali pouze malý prostor pro vyslovení a obhajobu vlastního názoru. Vyučující na ně kladli přiměřené a srozumitelné požadavky, žáci však poměrně často neprojevovali aktivní zájem o výuku, v některých případech ji dokonce svou nekázní narušovali. V hodinách byly účelně využívány mezipředmětové vztahy a názornost. Dobře se pracovalo s chybou, ve výuce chemie podpořil učitel komplexní rozvoj všech kompetencí žáků tím, že výklad učiva kombinoval s aktivitami podporujícími objevování. Ve většině hodin nebyla využita souvislost výukového obsahu s reálnými situacemi každodenního života. Pedagogové výuku málo diferencovali podle schopností žáků, individuální přístup k žákům se vyskytl jen výjimečně. Od poslední inspekce v roce 2010 nedošlo ke kvalitativnímu posunu v rozvoji schopnosti sebereflexe žáků formou sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení. V hospitované výuce nebyly tyto dovednosti rozvíjeny. Podceňováno bylo i hodnocení žáků, které by jim poskytovalo účinnou zpětnou vazbu. Efektivita vzdělávacího procesu v předmětech výchovného zaměření se odvíjela od osobnosti pedagoga a míry jeho autority, nadstandardně dobrá byla v hospitované výuce tělesné výchovy chlapců. Přírodovědné vzdělávání je účelně podpořeno pestrými a pro žáky velmi zajímavými aktivitami přírodovědného kroužku, jehož činnost prolíná prvním i druhým stupněm základní školy.

Na základní vzdělávání vhodně navazuje a účelně jej doplňuje zájmové vzdělávání ve školní družině. Rámcové zpracování ŠVP pro zájmové vzdělávání umožňuje vychovatelkám přizpůsobovat roční plán činnosti aktuálním podmínkám a potřebám účastníků. V rámci školní družiny jsou organizovány zájmové kroužky, jejichž různorodé zaměření umožňuje

účastníkům zájmového vzdělávání i dalším žákům školy volbu podle individuálního zájmu. Pro rozvoj osobnosti žáků a jejich sociálních kompetencí je velmi přínosný kroužek sociální péče. Školní družina organizuje pravidelnou a příležitostnou činnost, v rámci ranní družiny a během polední přestávky nabízí spontánní aktivity. Vzhledem ke stísněným prostorám dvou oddělení školní družiny jsou s ohledem na plánované aktivity využívány i další učebny, tělocvična a zejména venkovní areál.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání včetně vývojových trendů na základě průběžného individuálního hodnocení žáků. V českém jazyce a matematice provádí ročníkové srovnání formou jednotně zadaných písemných prací. Analýzou srovnávacích písemných prací učitelé identifikují nejčastější nedostatky ve znalostech a dovednostech žáků, na jejichž odstranění se zaměřují v dalším období. Pro ředitelku školy jsou výsledky podnětem pro hospitační činnost. Dosaženými výsledky vzdělávání se zabývá pedagogická rada, předmětové sekce a neformálně i skupiny učitelů stejných předmětů. Škola využívá také externí testování (český jazyk, matematika, anglický jazyk, humanitní základ a přírodovědný základ), které jí slouží pro objektivizaci vlastního hodnocení. Informovanost zákonných zástupců o individuálních vzdělávacích výsledcích žáků je zajištěna prostřednictvím elektronické žákovské knížky a třídních schůzek. Škola má připraveno alternativní řešení pro zákonné zástupce, kteří nemají možnost dálkového přístupu do školního informačního systému. Žákům s problémy ve vzdělávání pedagogové nabízejí možnost konzultací, o které však ze strany žáků není příliš velký zájem. Pro zvýšení kompetencí žáků škola podporuje jejich zapojení do systému soutěží a olympiád, zejména na školní úrovni, úspěchy ve vyšších kolech jsou spíše výjimečné. Škole se dlouhodobě daří udržet u většiny žáků nízkou míru absence, která neohrožuje jejich úspěšnost ve vzdělávání. Při řešení vysokých absencí a neomluvených hodin jednotlivců škola účinně spolupracuje s rodiči, s odborem sociálně-právní ochrany dětí a s ošetřujícími lékaři.

V realizovaném vzdělávacím programu jsou žáci zpravidla úspěšní, ve školním roce 2015/2016 prospělo 95,5 % žáků; z toho 56,3 % s vyznamenáním. S negativními zjištěními ČŠI z průběhu vzdělávání v oblasti chování žáků koresponduje vyšší míra přijímaných výchovných opatření a z ní vyplývající hodnocení žáků sníženou známkou z chování (5,4 % ve školním roce 2015/2016). Uvedeným jevem se jednotliví pedagogové i vedení školy zabývají, avšak přijímaná opatření pro zlepšení nejsou účinná.

Poradenské služby poskytuje žákům a jejich zákonným zástupcům výchovná poradkyně a metodička prevence. V době inspekční činnosti měla škola ve spolupráci se školskými poradenskými pracovišti pro všechny žáky se speciálně vzdělávacími potřebami zpracovány individuální vzdělávací plány. Žáků s potřebou podpůrných opatření 1. stupně škola identifikovala 40, pro devět z nich zpracovala plány pedagogické podpory. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována pomoc také ve formě logopedické prevence a reedukace specifických poruch učení. Účinnost podpůrných opatření doporučených individuálními vzdělávacími plány je pravidelně vyhodnocována a sledována. Výchovná poradkyně zajišťuje poradenskou pomoc v profesní orientaci žáků organizováním besed se zástupci středních škol a schůzek s rodiči. V devátém ročníku je zaveden předmět volba povolání, kde se žáci seznamují s fungováním trhu práce a jsou jim vhodnou formou předávány informace napomáhající správnému výběru budoucího studia. Využívány jsou i mimoškolní akce typu veletrhů vzdělávání (Technodays) a návštěvy Úřadu práce v Litoměřicích. Škola vyhodnocuje úspěšnost absolventů při přijetí na různé typy středních škol.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Škola dlouhodobě pokračuje v rozvíjení jazykových kompetencí žáků v několika cizích jazycích (anglický, ruský, německý, španělský a francouzský).
- Přetrvávají zásadní nedostatky v průběhu výuky – absence žakovské sebereflexe, nedostatečná diferenciacie výuky, nekázeň žáků.

Silné stránky

- Funkční partnerské vztahy se sociálními partnery, které přispívají k osobnostnímu rozvoji žáků včetně jejich sociálních kompetencí.

Slabé stránky

- Řízení pedagogických procesů vyžaduje zlepšení v oblasti přijímání účinných opatření pro zvýšení efektivity vzdělávacího procesu a zlepšení výsledků vzdělávání.
- Vzdělávací cíle jsou více zaměřeny na vzdělávací obsah, což snižuje motivaci žáků k učení.
- Nedostatečná pestrost forem a metod práce snižuje zájem a aktivitu žáků.
- Výuka není diferencována podle individuálních potřeb žáků.
- Nedostatečná žakovská sebereflexe omezuje rozvoj postojů žáků na bázi kritického sebehodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Systematicky analyzovat dosažené výsledky vzdělávání žáků a přijímat účinná opatření.
- Diferencovat výuku podle individuálních potřeb žáků.
- Při hospitační činnosti se zaměřit na využívané metody a formy práce a vedení žáků ke schopnosti sebehodnocení a vzájemného hodnocení. V návaznosti na zjištění z hospitační činnosti poskytovat pedagogům metodickou podporu, která by vedla k odstranění nedostatků.
- Řešit kázeňskou problematiku (komplikované vztahy v některých třídách) ve spolupráci s odborníky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny Základní školy Terezín, okres Litoměřice s účinností od 1. 9. 2003
2. Jmenování do funkce ředitelky s účinností od 1. 7. 1996, Potvrzení ve funkci ředitelky školy (ze dne 2. 5. 2012)
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje č. j. 1998/SMT/2016/4 ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě s účinností od 1. 9. 2015
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení dne 14. 11. 2016
5. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2016
6. Školní řád s platností od 1. 9. 2016 včetně pravidel pro hodnocení žáků
7. Řád školní družiny s platností od 1. 9. 2016
8. Provozní řád (ze dne 25. 8. 2016), součástí je část „Režim stravování včetně pitného režimu“
9. Stravovací řád pro školní rok 2016/2017
10. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2014/2015, 2015/2016
11. Kniha úrazů zavedena od školního roku 2010/2011, evidované úrazy žáků školního roku 2015/2016, 2016/2017
12. Zápisy z jednání pedagogické rady a organizačních porad ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017
13. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní škola Terezín ze dne 30. 8. 2005, s úpravami k 31. 8. 2016
14. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání od 30. 8. 2005, úpravy k 31. 8. 2015
15. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a vyučujících ve školním roce 2016/2017
16. Plán činnosti školy – školní rok 2016 – 2017
17. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2016/2017
18. Hospitační záznamy
19. Hodnocení pedagogů jednotlivým žákům
20. Zpráva z vlastního hodnocení školy (2013 – 2016)
21. Zápisy z jednání školské rady
22. Personální dokumentace
23. Dokumentace k výchovnému poradenství
24. Školní matrika v elektronické podobě
25. Třídní knihy ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017 (vzorek)
26. Zápisy z jednání metodických sekcí ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017
27. Dokumentace k přijímání žáků a k odkladům povinné školní docházky ze školního roku 2015/2016
28. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině (4 skupiny) ve školním roce 2016/2017
29. Docházkový sešit – ranní družina ve školním roce 2016/2017
30. Zápisní lístky do školní družiny pro školní rok 2016/2017
31. Akce školní družiny ve školním roce 2016/2017
32. Měsíční plány školní družiny na školní rok 2016/2017
33. Výkaz o školní družině Z 2-01 podle stavu k 31. 10. 2016
34. Hospodářská dokumentace a účetní evidence týkající se finančních zdrojů školy za kalendářní rok 2015, Projektová dokumentace
35. Dokumentace týkající se zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná pro školní rok 2015/2016, 2016/2017
36. Dokumentace týkající se školního stravování (za období: září a říjen 2016)
37. Inspekční zpráva z prosince 2010
38. Webové stránky školy www.zsterezin.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Alena Pilousová, školní inspektorka

PhDr. Alena Pilousová, v.r.

PhDr. Bc. Gabriela Hrušková, školní inspektorka

PhDr. Bc. Gabriela Hrušková, v.r.

Ing. Varja Paučková, školní inspektorka

Ing. Varja Paučková, v.r.

Bc. Alena Rose, kontrolní pracovnice

Bc. Alena Rose, v.r.

V Ústí nad Labem 20.12.2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Hana Bažantová, ředitelka školy

Mgr. Hana Bažantová, v.r.

V Terezíně 20.12.2016